

ПОЧНА ПРОЦЕСОТ ЗА ПРОВЕРКА НА ИЗБИРАЧКИОТ СПИСОК

Во услови на крајна беда, растечка сиромаштија, опасност од галопирачки пораст на цената на нафтата итн. Министерството за правда воведо нов начин за проверка на Избирачкиот список, кој веќе цели 15 години е предмет на чистење и постојано проветрување.

Но, поради недостаток на политичка волја и меѓупартииска недоверба, Избирачкиот список секогаш бил овенчан со контроверзи и напумпани гласачки бројки. Од избори до избори кружат проценки дека во него се појавува бројка од 150.000 до 200.000 вишок на избирачи, кои во зависност од положбата на партиите биле користени за вештачко подигнување на берзанската котизација, чиј плен претставува освојување на македонската круна - власта.

Поради тоа, овој проблем создаде силна недоверба кај граѓаните и кај политичките партии, кои патем истовремено се борат со т.н. бугарски воз на гласачи, кој својата сила ја црпи од не-

МИНИСТЕРКАТА ЗА ПРАВДА, МЕРИ МЛАДЕНОВСКА-ЃОРЃИЕВСКА

го проверат своето избирачко право дали се наоѓаат на Избирачкиот список. Според Министерството за правда, освен со посета на подрачните одделенија на Министерството и во месните заедници, кое е старо, "физичко" право, тоа можат да го сторат и преку Интернет, фиксен или мобилен телефон. Но, забораваат да истакнат дека според бројот на корисници на Интернет услуги, Република Македонија се наоѓа на долната скала. Истовремено, поради високата цена на телефонскиот импулс, што со себе носи уште еден голем проблем кој е поврзан со откажување на фиксните телефонски броеви и патем тесно е поврзано со бедата и со сиромаштијата во земјава, оваа услуга се наоѓа на оддалеченост Земја-Марс.

Затоа, оваа новина не

РЕВОЛУЦИЈА БЕРЗАНСКО КОТИ

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

средениот список на избирачи, кој за време на изборите овозможува достоинствен простор за манипулација за освојување на што поголем број пратенички места, советници или градоначалници.

Поради ова, средувањето на Избирачкиот список претставува едно од најкруцијалните прашања за одржување фер и демократски парламентарни избори, кои се закажани за 5 јули.

Во контекст на ова, Министерството за правда и Граѓанската асоцијација "МОСТ" се пофалија дека во пропишаниот законски рок, до 19 јуни, граѓаните ќе можат да

Министерството за правда и Граѓанската асоцијација "МОСТ" се пофалија дека во пропишаниот законски рок, до 19 јуни, граѓаните ќе можат да го проверат своето избирачко право дали се ставени на Избирачкиот список.

Според Министерството за правда, освен со посета на подрачните одделенија на Министерството и во месните заедници, кое е старо, физичко право, тоа можат да го сторат и преку Интернет, фиксен или мобилен телефон. Но, забораваат да истакнат дека според бројот на корисниците на Интернет услуги, Република Македонија се наоѓа на долната скала, а бројот на корисниците на фиксни телефони интензивно се намалува.

претставува револуција во прочистувањето на Избирачкиот список, туку бизарна маскарада која може да се оцени, или со политички речник да се опише како изнуден потег, кој во крајна нужда беше направен за да се пренаменат аргументираните критики во друга насока.

Значи, зборот нужда може да има пејоративен и пејоративен смисол, но сепак потенцираме дека "нуждата" има и асоцијативно значење, кое повторно нè насочува кон проблемот со непостоечките гласачи, кои од избори до избори се користат за покривање на партиските цели, за освојување на власта.

АПЛИКАЦИЈА И КОРЕКЦИЈА

"Почнувајќи од февруари, Граѓанската асоцијација 'МОСТ' и Министерството за правда начелно се договорија за соработка по прашањата за Избирачкиот список, идеја која беше развиена од страна на 'МОСТ' и конечно ја гледаме нејзината практична реализација, а тоа е ставање на Избирачкиот список на Интернет", потенцира извршниот директор на оваа Граѓанска асоцијација, Дарко Алексов.

На Интернет-страната www.izbirackispisok.gov.mk во законскиот рок од 5 до 19 мај граѓаните ќе можат, со внесување на своето име и презиме, на единствениот матичен број, да проверат дали се ставени во Избирачкиот список и на кое место да гласаат. Исто така, тие можат да добијат податоци за начинот за запишување, бришење и промена на податоците на граѓанинот кој аплицира во Избирачкиот список.

"Во случај на погрешно внесување податоци или, пак, ако одреден граѓанин го нема на Избирачкиот список, сис-

темот како апликација има предвидено механизам за враќање или упатување на граѓанинот на листата на подрачни единици и месни канцеларии каде што тој може да ги промени своите податоци или да се запише во Избирачкиот список", истакнува Алексов.

Според него, целта на овој проект е секој граѓанин во РМ да добие лесен, брз и бесплатен пристап до податоците во Избирачкиот список.

"Ова е можност, покрај граѓаните засегнати како страна, така и политичките партии да преземат конкретни чекори во однос на подобрувањето на квалитетот на Избирачкиот список, а не како што тоа досега беше во практиката само да потенцираат и да посочуваат на недореченостите или ако што може да се каже на аномалиите", укажува Алексов.

ИЗВРШНИОТ ДИРЕКТОР НА ГРАЃАНСКАТА АСОЦИЈАЦИЈА "МОСТ", ДАРКО АЛЕКСОВ, ТЕСНО СОРАБОТУВА СО МИНИСТЕРКАТА ЗА ПРАВДА

"МОСТ" е одговорна за техничките услови за реализација на проектот додека, пак, Министерството за правда е одговорно за квалитетот на податоците во базата, а согласно потпишаниот Меморандум за соработка и за натамошно одржување.

ИЛИ "НУЖДА" ЗА РАЊЕ НА ПАРТИИТЕ!?

КОПИЈА НА ОРИГИНАЛОТ

Пред неколку години, во едно друго, но сепак златно време за демократијата, сега првиот човек на Народна банка на Македонија, Петар Гошев, изјави: "Со чисти раце". Меѓутоа, од паролата остана само илузија која како таква сè повеќе се губи во македонскиот политички лавиринт, кој покажа дека перверзните игри околу бројот на непостоечките, починати, или лица на привремена работа во странство, претставуваат бинго и за позицијата и за опозицијата. Во секој случај, понудата за учество во експедицијата за освојување на Монт Еверест е при-

влична работа, која се менува од ден на ден или како што велат старите од минута во минута. Згора на тоа, ако се додаде и притисокот од страна на меѓународната заедница, тогаш проблемот за прикривање на бројките или барем за нивно намалување е голем, бидејќи не може преку ноќ да се направи систем за сигурна добивка. Тој може да биде ваков или онаков, сè друго е копија на оригиналот, кој е насликан пред 15 години кога сè уште можеше да се лаже народот или да го фатат на национална еуфорија. Од тогаш до денес се менуваа изборните правила, но не се сменија играчите, иако тие сега се постари или покелави, сепак

мудроста во местeњето на играта остана на нивната сметка. Таканаречениот бугарски воз функционира, без разлика дали се скратуваат можностите за негово поголемо манифестирање.

"Со донесувањето на Изборниот законик прв пат во Македонија се врши кодифицирање на изборната материја во еден Законик, а со решенијата кои се вградени се овозможува вградување на европски стандарди во сферата на изборите во нашето законодавство. Согласно истиот Законик, Министерството за правда е надлежен орган и за Избирачкиот список", објаснува првата дама на ова Министерство, Мери Младеновска-Горѓи-

евска.

Според неа, Министерството за правда ги презема сите активности, кои се пропишани во Законот, а заради ажурирање на Избирачкиот список тоа соработува и со другите органи, како што се министерствата за внатрешни и за надворешни работи и Државниот завод за статистика.

"Со оглед на фактот дека парламентарните избори во 2006 година се распишани, а согласно Законикот и пропишаната динамика, јавниот увид во Избирачкиот список ќе се врши почнувајќи од 5 заклучно до 19 мај. Увидот ќе се врши во сите подрачни одделенија на Министерството за правда и во 237

месни канцеларии. Заради ажурирање на Избирачкиот список, покрај предвидените активности во Законот и редовното ажурирање, кое се врши два пати во текот на годината, Министерството презеде и низа други активности, кои се многу повеќе од редовно ажурирање пропишано со Закон, за Избирачкиот список да одговара на фактичката состојба на избирачите. Остварувањето на овие активности е вршено во периодот од 10.1.2005 година, заклучно до 23.1.2006 година. На барање на граѓани, во подрачните одделенија и во месните канцеларии се направени промени на податоци за 14.786 граѓани (се мисли на промена на име, презиме, адресен податок, промена на куќен број и сл.), и тие се внесени во Избирачкиот список", вели министерката.

Во контекст на ова, во текот на 2005 година била направена и непосредна проверка на терен на околу 12.000 постари лица на возраст на повеќе од 80 години, и по основ на смрт на овие лица од Избирачкиот список се избришани 1.436 избирачи.

Инаку, од страна на 237 месни канцеларии, кои се во состав на Министерството

за правда, во февруари 2006 година се направени проверки во податоците на матичните книги за умрени, каде за последниве 10 години, од околу 53.000 лица дополнително се избришани

за починати државјани на РМ во последните 5 години (2001-2006 година). Според документ издаден од Министерството за надворешни работи, по овој основ добиени се податоци од 20 конзу-

ДДВ ВО ФУНКЦИЈА НА ИЗБОРИТЕ

Проектот изработен од "Македонски телекомуникации" предвидува со јавување на фиксниот телефон 141-714 граѓаните да бидат поврзани со оператор, кој по дознавањето на нивниот матичен број ќе информира дали се во списокот и каде ќе гласаат. Истите податоци ќе можат да се добијат и преку испраќање СМС-пораки на двата мобилни оператора на броевите 070/141-7 14 или 075/141-714. На пораката граѓаните го пишуваат матичниот број, а потоа ги добиваат соодветните податоци. Повикот кон фиксниот број и цената на пораките чинат 10 денари, односно 12 денари со ДДВ.

4.144 избирачи.

"На иницијатива на подрачните одделенија на Министерството за правда преку надлежните основни и јавни обвинителства, по службена должност во февруари и во март 2006 година се покренати постапки за докажување на смрт на 44 лица. За овие предмети во тек се постапки пред судовите.

Во соработка со Министерството за надворешни работи, преку дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, направена е проверка

ларни претставништва кои укажуваат на 935 починати граѓани", истакнува Мери Младеновска-Ѓорѓиевска.

КУЌЕН БРОЈ

Врз основа на информациите добиени од Министерството за внатрешни работи, состојбата со податоците од 3.2.2006 година, 58.482 лица-државјани на Република Македонија се на привремена работа и престој во странство, но со дадена и заведена последна адреса на живеење во РМ, поради што

тие се влезени во Избирачкиот список. Но, 11.296 државјани на РМ, кои се на привремена работа и престој во странство, а немаат адресен податок не се евидентирани во Избирачкиот список.

"Исто така, направени се промени и на описите на избирачките места и тоа променети се 88 објекти за гласање, а за 47 избирачки места променета е дефиницијата, со додавање или со одземање на куќен број во описот на избирачкото место", нагласува министерката.

Според Изборниот законик, предвидени се рокови и датуми врз чија основа се врши ажурирање на податоците на Избирачкиот список, односно анализа кои лица стануваат полнолетни и на 5 јули треба да го остварат своето избирачко право, а се утврдува и бројот на починатите лица и на другите податоци кои се верификуваат за одвивање на парламентарните избори 2006 година.

Јавниот увид во Избирачкиот список ќе трае до 19 мај до 24 часот. Во Избирачкиот список за парламентарните избори 2006 година се запишани вкупно 1.742.316 гласачи, а од нив на привремена работа и престој во странство се 59.650 лица.

За полесна комуникација и достапност до податоците од Избирачкиот список до граѓаните на Република Македонија, Министерството за правда во соработка со Граѓанската асоцијација "МОСТ" почна со реализација на проектот "Избирачки список на Интернет".

Исто така, ова Министерство потпиша договор за деловно-техничка соработка со АД "Македонски телекомуникации" – Скопје, за овозможување услуга "Провери се во Избирачкиот список". Со оваа услуга, во Министерството и во "МОСТ" веруваат дека граѓаните на Република Македонија, преку телефон и СМС-пораки, ќе обезбедат полесен пристап и увид во податоците од Избирачкиот список.